

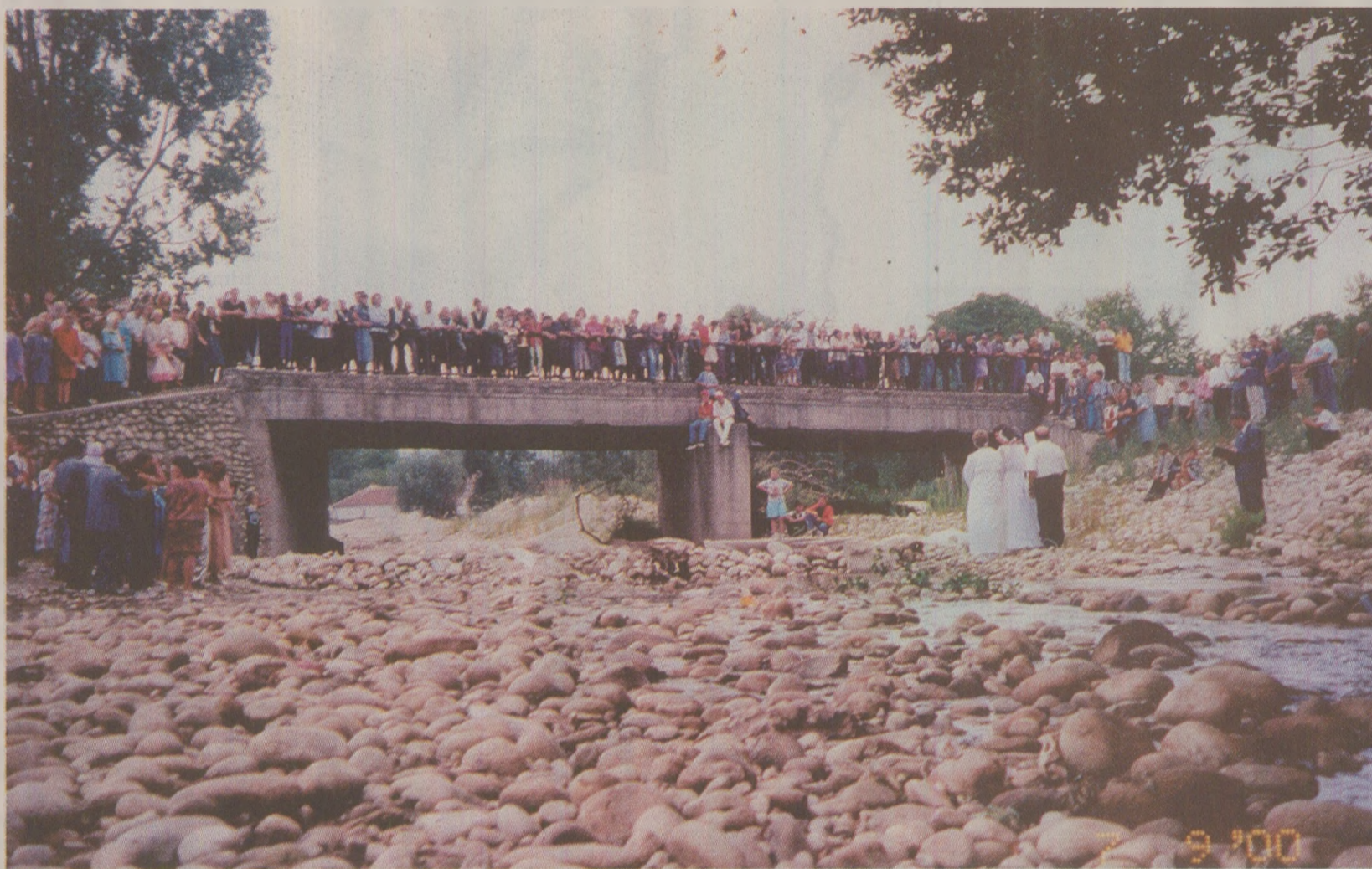
„ÎN TOATE BISERICILE EXISTAU INFORMATORI!”

În primăvara lui 1989, Gligor Hada era deja de opt ani pastor al Bisericii Pentecostale din Hunedoara. Continua să răspândească Bibliile aduse din Germania prin Biserica Reformată. Știa că este urmărit de Securitate atât la serviciu, cât și în biserică pe care o conducea. Tot în acea primăvară, fiul său cel mare a fugit din țară, trecând Dunărea înot în fosta Iugoslavia. Astăzi, crede că e timpul ca toți foștii informatori ai Securității să fie cunoscuți, pentru că a venit vremea ca lumea să afle adevărul, oricât de dureros ar fi. Este convins că aceștia au fost infiltrați în toate bisericile, dar spune că i-a iertat pe toți cei care i-au făcut rău. Peste ani, unul dintre prigonitorii săi l-a privit în ochi și și-a cerut iertare. Gligor Hada locuiește în continuare la Hunedoara, unde este păstor al mai multor biserici pentecostale din zonă.

Amenințat cu moartea

Gligor Hada s-a născut în urmă cu 69 de ani într-o familie cu nouă copii din județul Alba. A muncit de la 14 ani la CAP ca să își câștige existența. A dormit în grajd cu animalele pe care trebuia să le îngrijească, iar uneori șobolanii se plimbau nestingheriți peste trupul adormit al băiatului de atunci. Mama sa a intrat în rândurile credincioșilor pentecostali în 1948, într-o perioadă cruntă, și a avut parte până și de oprobriul propriului soț, pentru credința sa. La 16 ani, Gligor Hada își urmează mama în credință. În 1963 a ajuns la Hunedoara, unde s-a angajat în combinatul siderurgic.

Ani în șir, împotriva credincioșilor pentecostali au existat persecuții din partea regimului comunist. Gligor Hada își amintește astăzi că la început pentecostalii se rugau pe un deșteptător... Era o grupare foarte mică. În sat, în județul Alba, eram urmăriti de milițieni și, imi pare tare rău să spun acest lucru, de preoți. Au existat cazuri în care oamenii au fost arestați pentru că aveau praf pe genunchii pantalonilor, semn că se rugau. Casele în care mergeau la rugăciune aveau lut

În anii '80, aprobările pentru biserici se obțineau greu, dar credincioșii își aflau locuri de rugăciune FOTO: Arhiva familiei Ardelean

pe jos și așa se murdăreau oamenii. Eram urmăriti și monitorizați, dar acest lucru nu ne-a făcut să dăm înapoi. Mai apoi, erau case private de rugăciune, pentru care se obțineau cu greu autorizații. Dădeau până la urmă acele aprobări. Eu cred că era o tactică de-a lor pentru a putea să ne supravegheze mai bine și mai simplu”.

Când a ajuns în Hunedoara, Gligor Hada a găsit o comunitate de aproximativ 500 de credincioși cu familiile lor cutot. Ani în șir a încercat să obțină autorizații pentru ridicarea unei biserici. De cultele religioase răspundea pe vremuri câte un inspector la trei

județe. Reprezentanții Cultelor erau chemați la un fel de raport de către aceștia. Inspectorul Avrâmuț răspundea de Hunedoara, Arad și Alba. „În anii '80 voiam să ridicăm o biserică în municipiul Hunedoara și încercam să obținem o aprobare în acest sens. Eram trimis de la Hunedoara la Deva și de acolo la Departamentul Cultelor la București. Cei din Capitală imi spuneau că nu era nevoie să ajung la ei, că lucrurile trebuie rezolvate pe plan local. Am fost de 70 de ori în audiență la cei de la Hunedoara și de la județ, de la Deva. Leșeam din schimb de noapte și stăteam de la

7:00 dimineața până la ora 15:00 și nu imi dădeau voie să intru în audiență. Supărat că nu cedez, inspectorul Avrâmuț mi-a spus să nu mai insist, pentru că ei sunt hotărâți să facă în așa fel încât să imi rămână copiii pe drumuri. Aveam șapte copii. M-a amenințat cu moartea, de față cu doi martori. I-am spus să mă pună la zid, să mă împuște, dar că nu renunț. Ajunsesem să imi pregătesc soția pentru ce era mai rău - dispariția mea fizică”, povestește Gligor Hada.

Cu toate amenințările, inspectorul Avrâmuț părea să fie speriat de prezența pastorului Hada. „I-am spus

că intru în post și rugăciune cu toată biserică pentru ca Dumnezeu să facă dreptate. S-a uitat la mine parcă speriat. După o săptămână, mi-a spus: «Cred că nu ai făcut ceea ce ai zis?». «Ba da», i-am răspuns, iar un alt coleg i-a zis: «Și eu îl ajut și pun toată biserică să se roage pentru ca Dumnezeu să ia bariera din cale!».

Am postit și ne-am rugat pentru el. După trei luni a ajuns în pușcărie. Preoții ortodocși i-au dat mită și, exasperați de felul în care cerea bani și se purta, l-au pârât”.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Joaquim Alberto Chissano, președintele Mozambicului, și-a continuat sejurul oficial în România. În a doua parte a zilei a făcut o plimbare pe străzile Capitalei, vizitând noile cartiere de locuințe, amenajările hidroenergetice de pe râul Dâmbovița și metroul bucureștean.

Întâlnire la nivel înalt româno-mozambican

Delegația mozambicană, condusă de președintele Joaquim Alberto Chissano, se afla în a doua zi a vizitei în România.

Convorbirile au continuat la Palatul Consiliului de Stat, unde a avut loc o discuție între demnitarul african și Nicolae Ceaușescu. Conform comunicatului Agerpres, s-a discutat despre „strănsa prietenie și colaborare româno-mozambicană, dorința de a acționa pentru dezvoltarea mai intensă a conlucrării pe plan politic, economic și în alte sectoare de interes comun pe baza unor acorduri pe termen lung, în industrie, agricultură, transporturi, minerit și în alte domenii importante pentru dezvoltarea economiilor celor două țări”.

(Continuare în pag. a II-a)

STUDENȚI STRĂINI ÎN ROMÂNIA

„Am văzut un negru viu, pot să mor liniștită!”

Am fost nevoit să învăț limba română, fiindcă la vremea aceea în Pitești eram singurul francofon. N-aveam încotro, trebuia să învăț limba română. Compatrioții mei erau la Craiova, Iași, București. Eu eram singur acolo. Eram arabi, nigerieni, dar ei vorbeau engleza. Nu era nici un francofon. M-am apropiat mai repede de români, de aia a trebuit să învăț mai repede limba.

Eu am ajuns la 5 noiembrie 1983 și începuse deja frigul. A fost foarte greu, pentru că în căminul în care stăteam nu prea dădeau căldură. Noi făcuserăm niște improvizații cu reșouri ca să ne încălzim. Dar, spre surprinderea noastră, opreau curentul electric de la 8 dimineața și-i dădeau drumul la 5 după-masă și, dacă nu te duceai la școală, mureai de frig în cameră, pentru că nu te puteai încălzi cu nimic. Trebuia să aștepti ora 5 ca să poți să încălzești camera. Era frig, a fost foarte greu, m-am îmbolnăvit, am avut un început de bronșită, dar s-a tratat la timp și am scăpat cu bine. După ce am început să mă acomodez nițel, a mai căzut o bombă - era prima dată când Ceaușescu a interzis circulația cu mașinile din cauza iernii și nu mai puteam să vin la București să mă aprovizionez, să-mi iau mâncare. A fost cumplit! Cumplit!

Sincer vorbind, am venit și cu oarecare prejudecăți despre arabi, mi-era frică de ei. Auzisem fel de fel, că se ocupă cu droguri, terorism... În fine, mi-era frică de ei. Venisem cu prejudecăți și nu m-am apropiat de colegii arabi. Eram cu băieții din

Nigeria și mi-am făcut prieteni români. În oraș l-am cunoscut într-o zi și pe Dobrin, fostul mare fotbalist. De la ei am gustat pentru prima dată palință. După un pahar, cred că vorbeam singur. Când am sosit la cantină, la început nu înțelegeam nimic din ciiorba aia în care lingura se plimba și nu întăleam mai nimic, carne... căutam cu disperare carne și nu prea găseam. Mi-a plăcut foarte tare mâncarea asta... cum îi zice... tocniță de porc. Seamănă oarecum cu o mâncare de-a noastră din Congo. De asemenea, am fost fascinat (și sunt în continuare) de sarmale, dar fără mămăligă. Nu m-am acomodat cu mămăligă.

Ca o ciudățenie - să-ți povestesc - actuala mea soție, după ce am cunoscut-o, la vreo lună, m-a dus la părinții ei la Brăila și oamenii s-au pregătit, venea totuși un om străin în casă, au pregătit sarmale și... eu cu tupeu i-am zis Alinei: „Aline, adu tu și o friptură să mănânc la sarmale”. „Păi, cum, sarmalele au carne tocată...”. „Da, dar eu dacă nu văd măcar o bucăciță de carne...” Oamenii mi-au făcut repede o friptură și am mâncat friptură cu sarmale. Se uitau la mine ca la o minune. Dar astăzi, la noi în familie, în familia noastră de la Brăila, vreau să zic, toată lumea mănâncă sarmale cu friptură. Incelul cu incelul m-am adaptat la mâncarea românească. E o mâncare bună. Românii fac mâncare bună, nu pot să zic că am avut probleme de adaptare cu bucătăria românească.

(Continuare în pag. a II-a)

POZIȚIA LUI NICOLAE CEAUȘESCU FAȚĂ DE EMIGRANȚII POLITICI GRECI

La începutul anului 1989, în România se afla o importantă comunitate de cetățeni de etnie greacă. O parte din aceștia aveau statutul de refugiați politici și au beneficiat de-a lungul perioadei comuniste de ajutor autorităților de la București pentru a se integra în societatea românească.

Povestea cetățenilor greci stabiliți temporar în România din motive politice poate porni de la 23 august 1944. În seara respectivă, Regele Mihai I a anunțat încetarea războiului contra Uniunii Sovietice și a aliaților săi și trecerea României de partea Națiunilor Unite. Acest lucru a permis trupelor sovietice să avanseze rapid și pe un front larg în Peninsula Balcanică, ocupând Bulgaria și participând la luptele pentru eliberarea Iugoslaviei.

Schimbarea produsă în România la 23 august 1944 a pus într-o poziție dificilă trupele germane staționate la sud de Dunăre. Acestea au fost nevoite să se retragă rapid, prin Iugoslavia, către Austria, pentru a nu fi încercuite și nimicite de Armata Roșie.

Situația critică în care se găseau unitățile germane din Peninsula Balcanică a permis aliaților anglo-americani să desanteze în Grecia mai multe unități de parașutiști, în prima parte a lunii octombrie 1944. Acestea au participat împreună cu forțele de rezistență grecești la eliberarea țării de sub ocupația germană.

Urmând instrucțiunile sovietice, conducerea Partidului Comunist din Grecia a încercat să evite o confruntare directă cu forțele de rezistență conduse de prim-ministrul Georgios Papandreu. Acesta s-a întors din exil la câteva zile după eliberarea Ateni de sub ocupația germană (13 octombrie 1944) și a preluat conducerea țării.

Lupta politică din Grecia a intrat într-o nouă fază în luna martie 1946. Atunci, mici grupuri ale așa-numitei Armate Democratice a Greciei (Dimokratikos Stratos Elladas) - care își avea bazele în Iugoslavia - au atacat forțele guvernamentale din regiunile muntoase de la frontiera cu Iugoslavia și Albania. Scopul grupurilor comandate de veteranul comunist Markos Vafiadis, alias „Generalul Markos”, era de a pune capăt „regimului monarho-fascist” instaurat la Atena de anglo-americani. În acțiunile lor, comuniștii greci erau susținuți atât de sovietici, cât și de guvernele de la Belgrad și Tirana. Astfel, Grecia a devenit teatrul unui săngeros război civil (1946-1949).

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

23 mai (Marți)

Soarele a răsărit la 5:40, a apus la 20:45

Luna a apus la 8:13

Sărbătoare creștină: Sf. Ierarh Mărturisitor Mihail al Sinaii; Sf. Mir. Maria lui Cleopa

S-a întâmplat la

23 mai 1989

● Ministrul israelian de Externe, Moshe Arens, și-a încheiat vizita în Statele Unite, unde a avut convorbiri cu vicepreședintele Dan Quayle, cu secretarul de stat, James Baker, și cu alte oficialități americane. Au fost examinate, în acest cadru, relațiile dintre cele două țări, evoluțiile din Orientul Mijlociu, alte probleme de interes reciproc;

Roxana VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

23 MAI

Mult stimulat tov. Vreea a început „jocurile”: a recitat decupajul și acum vrea modificări, nu multe, dar una foarte gravă - ca Zimniceanu să fie scos de sub pământ - adică cercetările sale arheologice să nu se mai petreacă în tunel, ci undeva, la suprafață. Ceea ce schimbă sensul și metafora. Sper că Everac să nu fie de acord, altfel nu știu ce voi face. În orice caz, trebuie să fiu pregătit ca, la cereri ale lui, să renunț la film.

Asta vine într-un moment în care începusem să capăt poftă de film, să ies din starea de lăncezeală și neîncredere pe care o am. Așa mi se întâmplă mie întotdeauna.

Alexandru Tatos, Pagini de jurnal.

Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 534

Imi spun uneori că nu trebuie să mă plictisesc, făcând același lucru zi de zi. Viața e și ea o „meserie” care își are serviciile ei, dar care, dincolo de ele, îți poate oferi și satisfacții când o onorezi cum se cuvine. A fi un bun meseriaș e întotdeauna un titlu de „noblețe”, e ceva care impune respect.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Autocenzura în artă: „Devenise natural. Cum să nu ascuți?”

Pe Aurora Strugar Roman, fostă Nagy, sau pe numele de artist, Aura Strugar, o găsești în zilele frumoase în Cișmigiu. Înconjurată de câteva portrete, își așteaptă cumințe clienții. În 1989 avea 42 de ani, se despărțise de soțul ei și locuia în Oradea. „Nu eram încă divorțată, eram doar despărțită. Dar, deși am rămas prieteni, eu și soțul meu am considerat că va fi mai bine pentru viețile noastre să ne separăm”, își amintește ea, fără mânie. Aura Strugar a absolvit Academia de Arte Frumoase din București și se simte mai aproape de curentul modernist, de fauvism și cubism. „Anul 1989 a fost un an liniștit. Noi, artiștii, așteptam primăvara, căldura, ca să ieșim în afara orașului și să pictăm peisaje. Organizam des astfel de ieșiri, prin jurul orașului Oradea. Ne îngărmădam cinci-șase artiști într-o mașină, cu șevalete, cu mâncare, cu de toate, ne așezam în cerc și pictam. Apoi ne făcăm corecturile reciproc, nu era ură sau invidie între noi.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Eleni Ceaușescu

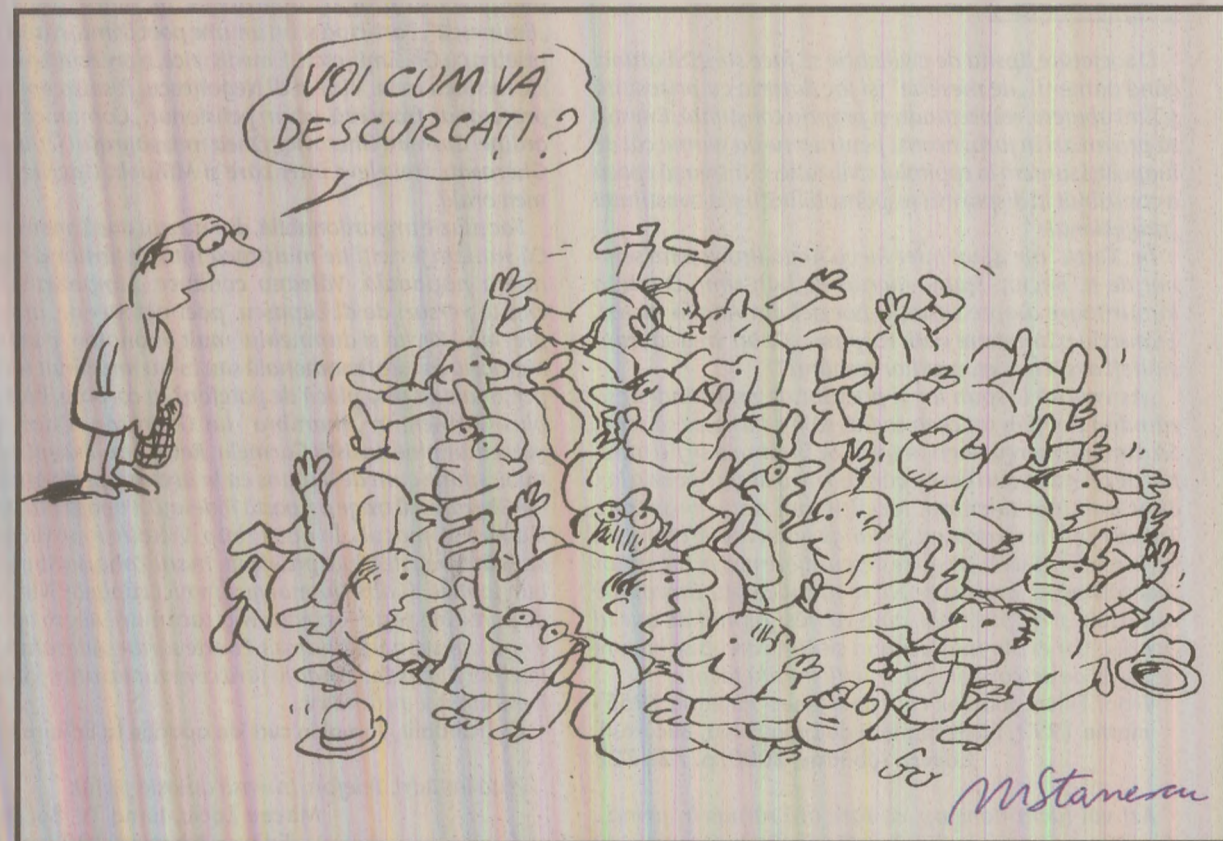
Dacă mai e nevoie de argumente pentru rolul Eleni Ceaușescu în politica și economia țării, agenda zilei de marți, 22 mai 1989, e convingătoare. „Când am început să-i sece izvoarele, să vadă cum i se împușcă minerele uman radioactiv - a scris în memoriile sale Dumitru Popescu cu referire la Nicolae Ceaușescu - , s-a uitat în jur după un toiag. Atunci E. C. s-a oferit să preia povara suplimentară”. Și a preluat, am zice citindu-i agenda, aproape toată „povara”. Iar „genialul strateg” a fost trecut pe post de stindard al unor închipuite foste mari bătălii. Trei sedințe au fost ținute în acea zi sub oblăduirea ei, fără prezența lui Nicolae Ceaușescu. La prima dintre ele (orele 10:40 - 11:10) e menționată prezența lui Silviu Curticeanu, Radu Bălan, Ion Radu și I. Robu (?) și tema „lacuri și vopsele”. A doua s-a ținut fără pauză. Pentru Tovarășa a fost o prelungire a celei dintâi (orele 11:10 - 11:35). S-au dezbătut (dacă acesta poate fi cuvântul potrivit pentru stilul comunicărilor

din asemenea conclavuri) „prețurile pentru produsele externe”. Deducem din mențiunea agendei că experți și responsabili în domeniul erau la acea oră Ștefan Andrei, Silviu Curticeanu, Ion Pățan și Th. Bărbulescu (nu cumva, tot cumnatul Vasile, scris greșit de Ion Neacșu, șeful de cabinet al Eleni Ceaușescu?). La ora 17:00, din nou sedință la săliță (prezenți Emil Bobu și Constantin Radu), și se știe pe ce temă, nu se știe la ce oră încheiată.

Înainte de 17:50, desigur, căci atunci a început ultima întrevvedere cu Silviu Curticeanu a Eleni Ceaușescu din acea zi. Pe Curticeanu îl mai chemase însă, marți, 22 mai, încă de trei ori. Discutate între patru ochi, fiind menționați în programul ei, și cu Radu Constantin, Ion Radu, Maria Ionescu, Gheorghe Oprea, Ștefan Andrei și o nume Rodica Stoica.

Poliana intrase - o oră întreagă - în programul de după-amiază (15:55-16:55).

Lavinia BETEA

„ÎN TOATE BISERICILE EXISTAU INFORMATORI!”

(Urmare din pag. 1)

„Vizite” la Securitate

Securității continuau să îl urmărească. Gligor Hada a fost unul dintre „oaspeții” Securității. Astăzi rememorează o astfel de „vizită”, cu „gazde” extrem de „primitoare”. Un maior cu numele Orianu a venit la 5:00 dimineața la mine acasă și m-a luat din pat. M-a dus la Securitate, la Deva. Acolo, mă duceau în diverse camere și mă anchetau. Îmi interesa de ce aveam legături cu străinii. S-a întâmplat ca un autocar cu 20-25 de persoane din Suedia să vină la noi. Pe scara unde stăteam locuiau un maior și un locotenent major de la Militie. În plus, frațele soției mele locuia în Germania, ne trimitea valută în mod legal, bani cu care aveam voie să facem cumpărături din shop. Toate aceste lucruri îi deranjau și voiau să știe ce legături aveam noi cu străinii. Chiar acea persoană care m-a luat dimineața din pat, la ora 4:00 după-amiaza, mi-a dat puțină pâine cu slănină. N-am vrut să mănânc. La insistențele lui am mâncat totuși jumătate din ceea ce îmi adusese. S-a întâmplat ceva. Pur și simplu, mi-am pierdut memoria. Nu mai raționam. A fost ceva pus în mâncare. Pe la 21:30 mi-au dat drumul să plec. Am luat autobuzul până la Hunedoara. Locuiam la trei minute de gară, iar până acasă am făcut vreo două-trei ore. Am ajuns în fața blocului și nu știam scara pe care să urc. Îmi vedeam soția pe balcon, dar nu îmi mai aminteam nimic. Eram ca o plantă. Atunci m-au anchetat mai mulți securiști, printre care unul este încă în funcție aici. Peste ani ne-am întâlnit, am stat la aceeași masă, s-a uitat în ochii mei și și-a cerut iertare. Nu vreau să îi dau numele. Eu l-am iertat!”

Peste ani, fiul lui Gligor Hada, Gabriel, masterand în Statele Unite ale Americii, a povestit în fața colegilor săi aceste întâmplări.

Urmărit și la serviciu

Nici la serviciu lucrurile nu stăteau mai bine. Oligor Hada era urmărit. „Nu am ascuns niciodată că sunt creștin. Am cerut să lucrez unde era mai greu. Am muncit pe cel mai greu post de comandă, dar nu am reușit niciodată să avansez în meserie. Tot timpul eram urmărit de cineva din Securitate. S-a întâmplat ceva foarte interesant. Printre colegi, era un muncitor care lucra la armătură, la sârmă, uns tot cu mizerie. Într-o împrejurare, un căpitan, pe nume

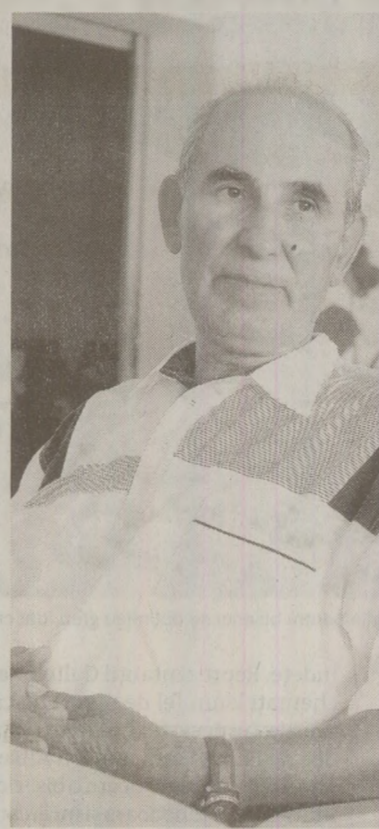
Membrii comunității pentecostale erau foarte des chemați la anchete și persecutați de Securitate pentru orientarea lor religioasă

FOTO: Arhiva familiei Ardelean

Lăcașul de cult clădit de pastorul Hada a așteptat vreme de mai mulți ani aprobările de înființare de la Departamentul Cultelor din București

FOTO: Monalise Hihn

Gligor Hada, pastor al Bisericii Pentecostale, rememorează azi evenimentele care l-au păstrat în atenția Securității

FOTO: Monalise Hihn

Popovici, m-a chemat la Securitate, spunându-mi că trebuie să mă prezint la un anume maior Codarcea. Când am ajuns în biroul acestuia, am văzut cine era – muncitorul din secția unde lucram. Eram mereu urmărit. Și la noi în casă au intrat în lipsa noastră și au scotocit printre lucruri.”

Gligor Hada își mai amintește că în două rânduri, în ședințe conduse de secretarul de partid, i s-a spus chiar de către acesta că îi vor rămâne copiii pe drumuri: „Îmi făceam datoria și căutam să fiu exemplu, să fac mai mult decât mi se cerea, nu îmi găseau nici o vină, decât cea că eram creștin. Chiar dacă mă amenințau, nu puteam să port ură. Un creștin nu are voie să poarte ură. Credința este una singură, gardurile le fac oamenii”.

după ei – „pocăitule!”. Erau scoși în fața careului, de parcă ar fi făcut cine știe ce rele. Deși învățau bine, nu reușeau niciodată să ia premiul întâi. Am avut discuții cu directorii de la școală, pentru că erau persecutați. Nedreptatea aceasta l-a determinat pe fiul meu cel mare să fugă din țară. Ne spunea că nu mai poate suporta și că va pleca. A fost trimis în armată la Canalul Dunăre – Marea Neagră. Era și canat și ne repeta că trebuie să plece. Ne-am opus, dar n-am avut ce să-i facem. La jumătatea anului 1989 a fugit. Ne-au căutat securiștii și la serviciu, și acasă. A început o altă perioadă de interogatorii”, spune Gligor Hada.

„Să se afle adevărul!”

„Contrabandă” cu Biblii

Ceea ce nu știau securiștii era că în locuința lui Gligor Hada era plin de Biblii: „Aveam o rudă prin alianță la Mediaș. Era bolnav de ciroză. Era săs și avea multe relații în Germania. Lor li se trimiteau multe Biblii prin Biserica Reformată. Când sosea câte un transport în țară mă suna și îmi spunea: „Gligor, vino până la mine, că sunt grav bolnav!”. Eu știam ce înseamnă asta. Era semn că mai sosise un transport de Biblii. Era, practic, un cod între noi. Trebuia să vorbim așa. Mergeam cu sacosele pe tren, mai cu emoții că existau controale, sau cu Trabantul unui prieten. Mai intrau în țară și prin persoane care veneau din străinătate și cu care ne întâlneam pe câmp. Mai soseau și alții din țară noaptea. Băteau la ușă. Eram uimiți de felul în care ne găseau. La adăpostul întinericului urcam Bibliile în apartament. Le ascundeam sub cadă sau în interiorul ușilor din apartament. Să fi adus și răspândit Biblia era atunci cum e azi să faci contrabandă cu droguri sau cu arme! Eram verigi ale unui lanț și nu ne cunoșteam toți între noi, tocmai pentru a fi protejați. Dacă îl prindeau pe unul, să nu cadă toți. Mai făceam un lucru. Traian Dorz era un poet creștin și o parte din manuscrisele lui au ajuns în străinătate, prin mine. Trimiteam scrierile aceluiașor prin cineva de la București, care le scotea din țară, erau tipărite în străinătate, readuse în țară și apoi îmi parveneau”.

Nici copiii n-au scăpat

Gligor Hada avea șapte copii. Aceștia erau marginalizați și persecutați la școală: „Ceilalți copii strigau

„Să se afle adevărul!”. Gligor Hada spune că este convins că în rândul tuturor bisericilor au existat informatori ai Securității și crede că a sosit timpul ca numele acestora să fie cunoscute. „Eu cred că nici o persoană nu ar trebui să aibă imunitate, nici în cazul ortodocșilor, nici al penticostalilor, nici al catolicilor sau baptiștilor etc. Eu cred că ar trebui să se știe despre cei care au fost informatori sau agenți ai Securității. Mi se pare nedrept să se ascundă aceste lucruri. Nu e normal să se facă o asemenea nedreptate. Nu contează religia. Nu este în ordine, ai trebui să se scoată la lumină toate mizeriile. De ce să ocupe cineva un post înalt, când a fost o unealtă a vechiului sistem? În orice biserică erau informatori, chiar dintre creștini. Nu erau descoperiți ușor. Erau infiltrați chiar în conducerea bisericii. Noi vrem să facem lumină. Atunci aveam bănuiele în ceea ce îi privește pe informatori. Au existat și în rândurile noastre oameni care au căzut în cursa securiștilor, poate erau chiar plătiți. Poate că erau chiar din rândurile lor, infiltrați între noi”

Noi nu aveam nimic de ascuns. Erau informați despre tot ceea ce făceam, ce predică, cine venea. Întotdeauna ne-am rugat pentru cei care ne persecutau. Ne rugam pentru ei, pentru cei care ne torturau, ne anchetau. Nu blestemam și nici nu le purtam ură. Un creștin se roagă pentru dușmanii lui! Acum a sosit momentul să aflăm adevărul!”

După 1990, a cumpărat un bloc în paragină din oraș. Până în 1990, acel imobil deservea Militia și Securitatea. În acea clădire a înființat un orfelinaț, iar în prezent este implicat în alte proiecte sociale pentru copiii defavorizați.

Monalise HIHN

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

La finalul întâlnirii, delegațiile celor două țări au discutat despre problemele continentului african, „Nicolae Ceaușescu reafirmându-și sprijinul și solidaritatea cu lupta popoarelor africane pentru înlăturarea totală a colonialismului, pentru consolidarea independenței politice și economice, pentru dezvoltarea liberă pe calea progresului economico-social”.

Vizitarea Capitalei

După întvederea de la Consiliul de Stat, oaspetele a fost inclus într-un program de vizitare a Bucureștiului. Pentru început s-a deplasat la Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Mașini și Utilaje Agricole Băneasa. Gazdă a fost Eugeniu Rădulescu, ministrul Industriei construcțiilor de mașini.

În a doua parte a zilei a vizitat noul cartier de locuințe Crângăși, după care a vizionat complexul hidroenergetic și celelalte lucrări de amenajare a râului Dâmbovița. A urmat o plimbare pe Bulevardul Victoria Socialismului, după care Joaquim Alberto Chissano s-a deplasat cu metroul pe ruta Piața Universității – Piața Aviatorilor. I-a avut alături în cursul vizitei pe străzile orașului pe Barbu Petrescu (primar Capitalei), Pavel Aron (ministrul Transporturilor și Telecomunicațiilor) și Ion Bădea (președintele Consiliului Național al Apelor).

Suc și înghețată pentru sezonul cald

Debutul sezonului cald a majorat cerea de băuturi răcoritoare și înghețată. Erau pregătite unitățile producătoare să facă față consumului? Conform declarațiilor oficiale, da. Iată ce spune subinginerul Victor Hromei, șeful secției de băuturi răcoritoare ILFLași: „De la începutul anului până în prezent am depășit planul la producția de sucuri cu 220 de tone. Firește, în aceste condiții

am livrat beneficiarilor cantitățile solicitate, uneori peste cele prevăzute în graficele întocmite. Aceasta și pentru că reparațiile la linia tehnologică le-am finalizat cu 3 zile în devans față de plan. Acum imbuteliem în trei schimburi, peste 100.000 de sticle a 0,250 litri și circa 10.000 de sticle de răcoritoare a 0,500 litri. În ceea ce privește diversificarea producției, precizez că producem nouă sortimente, urmând ca în perioada următoare să realizăm încă patru: «Mirela», «Ciro», «Quik» și suc natural de fructe cu aromă de zmeură”.

Piese de schimb pentru utilajele agricole

Întreprinderea mecanică pentru agricultură Năvodari a raportat responsabil județului, prin vocea ing. Mircea Moldoveanu, îndeplinirea planului pe luna aprilie și estimarea realizării sarcinilor pe luna

mai. Instituția a pus la dispoziția unităților agricole din județ importante cantități de piese de schimb, mașini și utilaje, la unele poziții chiar peste prevederile planului. Au fost fabricate (conform spuselor ing. Moldoveanu) – corespunzător unui program special, stabilit de Ministerul Agriculturii – 20 de repere de piese de schimb pentru tractoare, 10 repere pentru combine de recoltat tip C12, 30 de repere pentru piese de balot paie și fân. În finalul mesajului său, conducătorul Întreprinderii mecanice pentru agricultură Năvodari, în numele colectivului de muncitori, a declarat: „Suntem pregătiți să răspundem prompt tuturor solicitărilor unităților din județul nostru”.

Sarcini de export

După anunțarea achitării datoriei externe, sarcinile de plan pentru export au rămas la aceleași niveluri.

Țara avea nevoie de valută! Așadar, gazetele județene ale Partidului raportau săptămânal noi depășiri ale planului. Spre exemplu, Drapelul Roșu din Timiș prezenta cititorilor performanțele Întreprinderii „Timișul” din Lugoj, parte a Întreprinderii „Electrometal” Timișoara. Unitatea lugojeană depășise de la începutul anului planul de export cu 12%, în special prin vânzarea în străinătate de piese turnate și prelucrate din fontă. Între produsele apreciate de partenerii externi se număra și instalația de transport vacuumatic, în nouă variante mobile și fixe. „Colectivul nostru exportă și produse «netradiționale», în raport cu profilul său de fabricație, ne spune ing. Milan Craia – nota ziarului timișean. Am organizat temeinic producția, am pregătit cu deosebită grijă baza materială. Totodată au fost selectați cei mai buni muncitori, cu înaltă calificare”. Iată rețeta succesului!

Recomandări cosmetice

Revista Femeia din luna mai facea românelor câteva recomandări cosmetice pentru sezonul în curs: „Pentru ca tenul să rămână luminos și neted, îngrijiiți-l cu mai multă atenție, cu atât mai mult cu cât vara trebuie să renunțați în cea mai mare parte a timpului la pudră și la un machiaj pronunțat. Tenul gras demachiați-l în toate serile cu apă și eventual cu săpun pentru copii, treceți apoi peste față o bucată de pânză de bumbac cu o loțiune astringentă pe care o puteți prepara chiar dumneavoastră cu câteva plante de la «Plafar». Pielea uscată suferă în mod deosebit de pe urma soarelui și a apei folosite abundent vara. De aceea, demachiați-vă zilnic cu lapte emolient, fără a folosi vreo dată când vă spălați săpunul. De asemenea, ungeți fața, seara mai ales (în special în jurul ochilor), cu o cremă grasă. Crema o lăsați pe față doar o oră sau chiar mai puțin. Oricum, nu dormiți niciodată cu crema pe față”.

Ilarion ȚIU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Autocenzura în artă: „Devenise natural. Cum să nu ascuți?”

(Urmare din pag. 1)

Tușele erau tocite de toți, scopul nostru era să avem lucrări corecte, nu aveam orgolii. Într-o astfel de ieșire ne-am întâlnit cu directorul de la Școala Populară de Arte, Aursulesei îl chema. Era soare puternic și ni se uscaseră prea tare culorile. «Am venit să vă salvez», ne-a zis și ne-a sfătuit să mergem la bucatăria unui restaurant să cerem niște ulei de floarea-soarelui, ca să putem continua treaba. Nu știam secretul că puteam înmuia culoarea cu astfel de ulei. Mergeam adesea cu cei de la școala populară prin sate să căutam obiecte vechi, materiale originale, oameni talentați, meșteșugari, cântăreți deosebiți. Cu mulți din cei cu care făceam legătura în acea perioadă m-am tot întâlnit de-a lungul anilor: cu unii am făcut lucruri frumoase, alții nu mă mai cunosc.

Atunci se trăia bine din pictură, aveam ore la Casa Sindicatelor, făceam sculptură, ceramică, grafică. Mergeam pe producție vandabilă. Și lumea chiar cumpăra. Țin minte că se vindeau primăvara fustițele tradiționale ale felter maghiare, fustițe cu niște funde

foarte frumoase. Făceam și design, făceam de toate. Artiștii erau foarte dedicați, când mergeai la ei în atelier îți povesteau de istoria iconei pe care o făcuseră, cum pica lumina, cum le-a venit ideea. Ne erau interzise anumite subiecte: pictura cu conace, tot ce avea legătură cu burghezia. Devenise natural, cum să nu ascuți? Nici nu ne puteam gândi măcar că am putea picta anumite subiecte. Erau artiști care făceau tot felul de instalații deștepte. Dacă li se păreau prea deștepte celor care aveau expozițiile, așteptai și doi ani până primeai aprobarea sau n-o primeai deloc. Pentru lino gravură trebuia să ai aprobare de la Militie, că se considera că poți face orice fel de ștampilă și era pericolos.

Mi-aduc aminte că am fost în 1989 la Băile Felix împreună cu mai mulți artiști. În hotelul la care ne-am cazat erau mai mulți tineri în costume gri, extrem de culți și inteligenți. Ei ne-au spus că în anul acela se va întâmpla ceva, că lucrurile se vor schimba. «Ce se poate întâmpla?», mă tot întrebam și mintea mea nu putea să priceapă ce ar însemna un asemenea lucru.”

(a consemnat Ionela GAVRIIUI)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

O societate lipsită de civilizație se face simțită atunci când oamenii „de meserie” își fac datoria cu prisosință și fără abateri, respectându-și propria conștiință. E destul să privim azi în jurul nostru pentru a ne da seama cât de inapoiată suntem la capitolul civilizație. O întregă epocă a contribuit la dispariția responsabilității și a conștiinței „profesionale”.

În „Vatra” (nr. 4) un interviu cu Alain Brownjohn semnat de N. Băciut. Spune lucruri de bun-simț. O schiță lămuritoare despre situația poeziei din Anglia de azi. Transcriu o întrebare și un răspuns: „Ce ați vrea să transmiteți dvs., ca poet, poezilor români?”

„Aș vrea să le spun lor și poezilor de pretutindeni să rămână poeți în tot ceea ce fac, să nu înceteze să scrie. Să rămână mereu tineri în spirit. Se întâmplă să fie întrebat de cei mai tineri care e părerea mea despre poezia lor. Sunt unii mai talentați, iar alții mai puțin înzestrați. Tutorul însă le recomand, pe lângă observațiile critice, să nu înceteze să scrie. Să nu se descurajeze nici în fața unor judecăți critice mai aspre. Nu se știe niciodată, dincolo de obstacolele și de poticneli, cine va găsi filonul de aur al poeziei. Vor exista întotdeauna cititori care să se bucure de astfel de descoperiri. Sacrificiu merită făcut.”

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 - martie 1993, Editie îngrijită de Lidia Felea, București, Oricum, nu dormiți niciodată cu crema pe față”.

merg la Casa Științei, unde are loc un mare simpozion „Eminescu”. Participă și un anume poet Dima, care a fost prieten cu Gh. Eminescu. E medic, zice, o prezență anostă, zic în sinea mea. Vine și dl Negoiescu, fost exceptional profesor de franceză, acum pensionar. «Comunicări», în ordine: Carmen Gherovici, Onea muzeograful (?), Lunca, Gherasă, trei eleve între care și Mihaela Gavrilăscu, a mea orală.

Facultate împardonabilă, dar nu știu dacă are trecere: Că suntem fericiti de multime întâmplărilor de rezonanță națională. Văleanu conduce „simpozionul” și citește versuri de dl Lupașcu, poet octogenar, aflat în prezidiu. Recită și dumnealui mult, monoton, pășunist. Memoria sa este fenomenală sau i s-au imprimat textele personale ca pe o placă de patefon? În corpore, bărbății plus Carmen, în „chambra” lui Gherasă. Dacă s-au prezentat bine, insistă Carmela. Retorizez: Exceptional! Apoi, spune cum de a ajuns ea la această performanță, iar Gherasă îl trage o ripostă îndesată. Papașu n-a venit, îl doare stomacul... În acest timp, Victorie și cu Măriuța, aducătoare de lapte proaspăt. În stil Zaharia Stancu: E bun laptele. Și alb. Nu mai găsim nici copitele. Nici falci de porc. Nici pește congelat. Nici tacâmuri. Acum nu mai e nimic. Ba se găsește hamsii. Foarte sărate. Adevărate delicatose. Mai prindem de la țară ceva zarzavaturi, cartofi. E minunat, e-ncăntător...

C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție la Editura Libria

Ziua lui Adri. Telefon. Îmense duioșie. Sufăr. Mircea Zăciu, Jurnal IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 443

Azi voi lucra nonstop, că tare am rămas în urmă... Ascult emisiunea de dimineață, dar trebuie musai să

Conflictul dintre Budapesta și Praga se adâncește

Alergică la vântul schimbărilor care bate prin Europa de Est, Cehoslovacia privește bănuitoare la procesul de democratizare ce se desfășoară la vecinii unguri, relatează Le Monde. Luna trecută, Cehoslovacia nu a apreciat deloc faptul că televiziunea de la Budapesta a difuzat un lung interviu cu Alexander Dubček. Praga și-a făcut cunoscută nemulțumirea printr-un comunicat sec pe cale diplomatică. Astăzi, decizia Guvernului maghiar de a suspenda lucrările de construcție la hidrocentrala de la Nagymaros, pe Dunăre, a infuriat de-a dreptul autoritățile cehoslovace. Ocazie pentru cei doi aliați de a-și arunca verde în față adevărul.

În 1977 relațiile bilaterale erau amicale. Într-un spirit de colaborare foarte bun, cele două guverne semnau un acord pentru realizarea unui proiect comun de amplasare de Dunăre, pe o lungime de peste 180 kilometri, de o parte și de alta a frontierei, între Bratislava și Budapesta. Au fost prevăzute două baraje: Gabčíkovo, pe partea cehoslovacă, și Nagymaros, pe partea ungară. Ansamblul ar fi trebuit să înceapă să funcționeze în 1995 și să acopere necesitățile energetice regionale. Pentru a-și finanța partea sa de lucrări, Ungaria a apelat la bancheri și întreprinzători austrieci, care i-au împrumutat circa 2,5 miliarde de franci în schimbul livrării de energie electrică până în 2015. Lucrările și-au urmat cursul, dar preponderent de partea cehoslovacă, unde s-a avansat foarte mult.

Karoly Grosz (foto), liderul partidului comunist maghiar, susține decizia Cehoslovaciei de continuare a lucrărilor la Hidrocentrala Nagymaros, în ciuda opoziției din partea șefului Guvernului maghiar, Miklos Nemeth FOTO: AFP/MEDIAFAX

„Dezastru economic și ecologic“

Guvernul maghiar anunță încheierea șantierului din motive economice. În situația actuală precară, statul nu poate suporta un nou efort financiar estimat la încă 1,5 milioane de dolari pentru a duce la bun sfârșit lucrarea. Totuși, pare destul de clar că hotărârea a fost luată pe considerente politice. De mai mulți ani proiectul este contestat de specialiști de renume și de mișcări de apărare a naturii, în special Cercul Dunării, pentru care returnarea fluviului și „canalizarea” sa ar antrena un „dezastru ecologic”, cât și punerea în pericol a pănzelor freactice. De ase-

menea, exista preocupare în legătură cu minoritățile ungare din Slovacia. Peste 150.000 de maghiari au semnat o petiție împotriva barajului și pentru organizarea unui referendum, cerere care nu a fost exclusă de către autorități.

În plan politic această controversă a ațâțat divergențele de opinie între conservatori și liberali la Budapesta. Șeful Guvernului, Miklos Nemeth, este ostil proiectului, pe când șeful partidului, Karoly Grosz, este un partizan. Evident, primul a câștigat. Va cere la sfârșitul lunii mai Parlamentului să revină asupra votului de la 30 mai 1988 care confirma continuarea lucrărilor, „în ciuda mani-

festărilor populare desfășurate în întreaga țară”. Este foarte posibil ca proiectul să fie cât de curând abandonat și ca domnul Grosz să lase încă o dată jumtuit.

La Praga, pozițiile sunt altele. Pentru „Rudé Právo”, organul partidului comunist cehoslovac, „decizia Budapestei nu a fost chiar o surpriză”. Proiectul Gabčíkovo-Nagymaros jura de mai mult timp un rol important în dezvoltările politice interne din Ungaria. Pentru opoziție, era folosit pentru discreditarea deciziilor luate anterior. Guvernul vorbește de încălcarea dreptului internațional și cere compensații, procedură nouă pentru două țări membre

CAER. Cehoslovacia estimează, pe bună dreptate, că retragerea Ungariei din acest proiect comun, care a necesitat 20 de ani de studii, ar diminua considerabil efectele așteptate de la complexul hidroelectric de pe partea sa de frontieră.

Miklos Nemeth trebuie să meargă miercuri, 24 mai, la Praga pentru a-și explica poziția. Discuțiile vor fi cu siguranță animate. Va merge apoi, pentru același motiv, în Austria. Aici va fi primit cu mai mult calm. Cancelarul Vranitzky a declarat că respectă decizia Guvernului maghiar, în ciuda problemelor pe care le vor avea firmele implicate. În sfârșit, la 7 și 8 iulie, țările membre ale Pactu-

lui de la Varșovia se vor întâlni la București unde nu se vor discuta doar probleme militare. România a cerut o reuniune informală a șefilor de partid care să precedă summit-ul. În special pentru a se discuta diferențele dintre România și Ungaria cu privire la programul de sistematizare al lui Ceaușescu care este considerat de Budapesta drept o „asimilare forțată a minorității maghiare din România”. Cehoslovacia nu va pierde această ocazie pentru a re- pune pe tapet problema barajului.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Institutul de Cercetări Hidrotehnice București încadrează, prin concurs, ingineri cu specialitatea automată cu atribuții de inginer de salon pentru echipamentele de calcul din dotarea institutului. Relații suplimentare la sediu.

Întreprinderea de confecții și tricotaie București încadrează de urgență tehnicieni aprovizionare, cu studii medii și experiență în activitatea de aprovizionare, în condițiile Legii 12/1971.
Încadrăm urgent croitori, confecționari cu calificare și primitori - distribuitori.

VÂNZĂRI
Vând sufragerie stil vienez cu cristale, video player VHS nou.
Vând mobilă, televizor, perdele, covoaie, cojoace, haină de blană, diverse obiecte.
Vând Dacia 1300, fabricație 1981, rulată 68.000 de kilometri. Relații

doar între orele 17:00 și 21:00.
Vând pianină foarte bună, placă bronz, mecanică engleză. Aștept provincia.
Vând convenabil casă, singur curte, două camere, baie, bucătărie, butelie aragaz. Aștept provincia.
Vând Volkswagen 1200 și cumpăr televizor color. Aștept provincia.
Vând mașină de cusut electrică și sigilată. După orele 17:00.

CUMPĂRĂRI
Cumpăr Dacia 1300 cu zero kilometri sau Break, absolut noi.
Cumpăr prospect pentru video-recorder AWA, AV 400 cu telecomandă, videocasete sigilate.
Cumpăr Rack performante, compact disc, minirack, video cu două difuzoare.
Cumpăr frigider Fram, chiar defect. După orele 16.
Cumpăr televizor color și dublu casetofon.
Cumpăr Trabant deteriorat sau piese Trabant.

vremea

Vremea a fost răcoroasă, îndeosebi în regiunile nordice și centrale. Cerul a fost variabil, mai mult noros, au căzut ploii îndeosebi cu caracter de aversă în regiunile sudice, estice, pe alocuri în centrul țării și izolat în rest. Cantitățile de apă au atins izolat 20 de litri pe metru pătrat. La munte, precipitațiile au fost mai ales sub formă de lapoviță și ninsoare. Vântul a prezentat intensificări temporare din sector predominant nordic, mai ales în estul țării și la munte cu viteze de 35-60 km pe oră.
Temperaturile maxime au fost

cuprinse în general între 14 și 22 grade, iar cea minimă din cursul nopții între 4 și 12 grade, mai scăzută în depresiunile intramontane până în jur de 0 grade, favorizând izolat producerea brumei. Dimineața s-a produs ceață pe alocuri în vestul și centrul țării, cât și în zona de munte.

În Capitală, vremea a fost răcoroasă. A plouat, mai ales sub formă de aversă. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a urcat până la 19-20 de grade, iar minima nopții s-a situat între 7 și 9 grade.

amintiri

Produs de societatea de băuturi alcoolice Zarea București, vinul Ovidiu era una dintre băuturile preferate de români

tv 23 mai 1989

19:00 Telegazeta
19:25 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste
Munca, datorie de onoare
Redactor Horia Vasiloni
19:45 Industria - programe prioritare
Dezvoltarea bazei proprii de materii prime și de resurse energetice
Acțiuni și inițiative pe șantierele viitoarelor capacități ale industriei energetice
Redactor Radu George Serafim
20:05 Teatrul tv

Drumul spre fericire de Dan Tărbilă
În distribuție: Corado Negreanu, Teodora Mares, Cristian Șofron, Lucia Burcovschi, Dumitru Dimitrie
Redactor Ioana Prodan
Regia artistică Nae Cosmescu
21:15 Idei în acțiune
Vocația muncii de înaltă calitate
Redactor Alexandru Stark
21:35 Din frumusețile patriei
Documentar de Alexandru Sarmar
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

DIN ARHIVA CC AL PCR

Propuneri privind norma de reprezentare pentru alegerea delegaților la Congresul al XIV-lea al partidului

- Norma de reprezentare aprobată pentru alegerea delegaților la Congresul al XIII-lea al PCR a fost de un delegat la 1.000 membri de partid, fiind aleși 3.127 de delegați.
- Norma de reprezentare propusă pentru alegerea delegaților la Congresul al XIV-lea al PCR va fi de un delegat la 1.150 membri de partid, urmând să fie aleși 3.326 de delegați.

Situație privind numărul delegaților centrali și locali și repartizarea lor pe județe

JUDEȚUL	Aleși la Congresul al XIII-lea		Propuneri pentru Congresul al XIV-lea			
	Total delegați	din care: Centrali	Locali	Total delegați	din care: Centrali	Locali
Alba	80	8	72	81	10	71
Arad	67	6	61	70	8	62
Argeș	90	10	80	91	11	80
Bacău	85	10	75	91	11	80
Bihor	85	10	75	92	11	81
Bistrița-Năsăud	42	2	40	46	5	41
Botoșani	51	5	46	55	7	48
Brașov	93	12	81	96	11	85
Brașila	63	6	57	67	8	59
Buzău	78	9	69	80	9	71
Caras-Severin	61	6	55	63	7	56
Călărași	42	3	39	46	6	40
Cluj	111	19	92	115	14	101
Constanța	96	13	83	102	12	90
Covasna	31	2	29	34	4	30
Dâmbovița	69	7	62	72	9	63
Dolj	94	15	79	99	11	88
Galați	98	16	82	98	11	87
Giurgiu	39	2	37	39	4	35
Gorj	53	6	47	61	7	54
Harghita	42	2	40	45	5	40
Hunedoara	96	16	80	101	12	89
Ialomița	41	2	39	42	5	37
Iași	95	13	82	100	12	88
Maramureș	64	6	58	67	8	59
Mehedinți	53	5	48	56	6	50
Mureș	94	15	79	99	11	88
Neamț	73	7	66	79	9	70
Olt	73	7	66	77	9	68
Prahova	106	18	88	111	13	98
Satu Mare	54	5	49	56	7	49
Sălaj	40	2	38	43	5	38
Sibiu	77	7	70	79	10	69
Suceava	68	6	62	75	9	66
Teleorman	68	7	61	73	9	64
Timiș	105	17	88	109	12	97
Tulcea	38	2	36	39	4	35
Vaslui	53	5	48	59	8	51
Vilcea	54	5	49	61	7	54
Vrancea	46	5	41	51	6	45
Municipiul București	359	56	303	406	56	350
TOTAL	3.127	375	2.752	3.326	399	2.927